

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΟΥΛΕΤΑΙ: Στη κρέσκα των πλατειών Συντάγματος, Ομοιοίας, Υπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Ορθόδοξα τρεϊν), Σταθμού Υπουργείου Οικονομικών (Ομόνοια).

Ο ΝΟΥΜΑΣ δίνεται από τις εφημερίδες και τριήμερους εφημερίτες, με δύο δωρεάν προσκλητήρες την τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ... ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Πού βγάλε το βιβλίο σου, το μεγάλο βιβλίο σου, το ένδοξο, για τη γλώσσα, το βιβλίο που τόσα χρόνια τονηροπόλεσε και με τόσα βίβλιονα και τόπους κατορθώσε να το βγάλει, κάθεται ο μαχητής και με όλα την απλότυπι που χαρίζει ή απομακρύνει από τις διάφορες συρφεροντολογικές εκδηλώσεις της ζωής και ή φανατική προσήλωσε στην Ίδέα, φαντάζεται πως ένας ο κόσμος θάναυγωρήσει τους αγώνες του και πιστεύει με πατώ σε θα τρέξει να αγοράσει το βιβλίο του.

— Τι διάβολο! Έλεγε προχθές ακόμα σέβαν λόγιον. Δεν θάγορήσει πεντακόσια σώματα το Υπουργείον της Παιδείας; Δύσκολο είναι να ψηφισή μεθαύριο ή Βουλή μιμ μικρή πίστωσι για να αγοράσθουνε αλλά τόσα; Πώς φαίνεται ότι έζησε μακράν από την Έλλάδα ο άνθρωπος που βρίσκει τόσο φυσικά αυτά τα πράγματα!

Νάγορήσει πεντακόσια σώματα το Υπουργείον της Παιδείας; Νά τα κάνη τί; Νά τα μοιράση στα σχολεία του Κράτους; Κι από πότε παρακαλούμε, άρχισε να ένδιαφέρεται το Υπουργείον της Παιδείας για τόσο μεγάλα ζητήματα, όπως είναι το ζήτημα της γλώσσας μας;

Άμ' ή Βουλή πάλι, τί σου λέει; Άν ήτανε κανένας τρανής κοιματιόρχης ο κ. Άνδρείδης κι αν τον υποστηρίζαν πέντε δέκα βουλευταί, υπουργικοί πάντοτε, εύκολον ήτο και χίλια ακόμη σώματα ναγορήσει ή Βουλή για να τα μοιράση στους βουλευτές, για να τα ξαναμοιράσουν αυτοί στους υπακόλους. Το χαρτί του βιβλίου του αν δεν άντέχει στο τύλιγμα της σαροδέλας, είνε όμως καταλλήλοτατο για το τουλουμοτίρι. Κ' έτσι τα χρήματα της Ψωροκόστανας δεν θα πάγαιναν στα χαμένα.

Άλλά ψήφος ο κ. Άνδρείδης δεν διαθέτει. Κοντά δέ σ' αυτό έχει και το άλλο, το μεγαλύτερο, άτύχημα ναπειθύνεται προς Ρωμιούς και νάχη γραμμένο το βιβλίο του Ρωμείκα. Οί δέ Ρωμοί, ως γνωστό, διαβάζουμε θαναμάζουμε, κατακρίνουμε, αλλά δεν αγοράζουμε βιβλία. Εξμεθα οί μεγαλύτεροι τζαμ-

πατζήδες του κόσμου στο ζήτημ' αυτό και όποιος άμφιβάλλει άς έπισκεφθή τις άποθήκες των βιβλιοπωλείων, όπου θα ιδή τα έκλεκτότερα βιβλία να σαπίζουν στιβαγμένα σε σωρούς.

Κι άπόδειξι τρανωτάτη ήμπορεί να χρησιμεύση κι αυτό: Την περασμένη εβδομάδα είχα δημοσιεύση στην «Έστια» ένα άρθρο για το βιβλίο του. Το ίδιο βράδυ μ' άνταυγώνει ένας φίλος μου στο έρώμ.

— Περσεργο, μωί λέει, βιβλίο αυτό!

— Το διαβάσης;

— Όχι! Έδιάβασα το άρθρο σου μ' ήθελα να το διαβάσω κι αυτό!

— Νά τα διαβάσης!

— Άκουσ' εδώ! Σ' ή θα τόχεις! Δεν μωί τό δανειζεις για κάνα δυό μέρες;

Έτσι υποστηρίζονται τα βιβλία στ' τόπο μας. Μόνο δέ όταν τα βγάξει κανένας γερός κοιματιόρχης, τα υποστηρίζει ή Πολιτεία και μόνον όταν είναι γραμμένα Γαλλικά τάγορίζουν οί Φραγκολεβαντινοί, όχι πάντοτε για να το διαβάσουν, αλλά για να ήπαρην να δέν στα σιλόνια πως τάγόρασαν.

ΟΛΟΥΣ

τους παπαδελίδες. τους έντός και έκτός της Βουλής έκπαιρεύσαντε κατά της Γεν. Διοικήσεως, τους έβγαλε κάτω ο εθάρσης πρ. βουλευτής Άργους κ. Πλατότσας, με μιμ του άνοιχτή έπιστολή που έδημοσίευσε στις εφημερίδες, έκτείνων έν όνόματι του Έθνους και των εκλογέων του την Α. Υ. τον Διάδοχον να παραιτηθή της Γεν. Διοικήσεως.

Δεν ήξεύρομεν αν έφθασε μέχρι της Α. Υ. ή άνοιχτή έπιστολή του κ. Κόστα. Άν έφθασεν όμως δεν υπάρχει άμφισβησία, ότι οί τοίχοι των γραφείων της Γεν. Διοικήσεως θά ένινδύνεψαν να γραμμισθουν από τα γέλοια.

Νομίζετε πως τόσον εθθμα περιστατικά παρουσιάζονται κάθε μέρα;

ΒΡΕΘΗΚΕ

την έβδμάδ' αυτή στο γραμματοκιβώτιό μας ένα ποιηματάκι συμβολικό και καθολοκληρίαν άκατανόητο, δίχως τίτλο και δίχως ύπογραφή, το όποιον δημοσιεύουμε, προκαλούντες τους άναγνώστες μας να μ' έξηγήσουν την άινιγματώδη έννοιά του:

Το ταξίδι μου κοιτάζω
κι' άς χαλάτη, ή ντουναίς!
στην καρδιά κρημό δεν βάζω.

Τρώει, πίνει, ταξιδεύει,
ή κελός ή Βασιληά;
και γελά και κοροιδεύει.

Τέτοιος είμαι. Και γι' αυτό
το ταξίδι μου κοιτάζω
να μ' ή χίτω πώ! πώ! πώ!

Το ταξίδι άγαπώ
και με τον λαό τα πιάζω,
τον χαμάλη, τον κουτό.

ΚΥΡΙΕ ΡΑΛΛΗ

Ω κύριε Ράλλη! Περί άλλα τυρβάζετε και λησμονείτε έναν έθνομάρτυρα, ο όποιος σαπίζει στις φυλακές!

Λησμονείτε τον έθνομάρτυρα Σαμψάκον!

Κι' όμως ο ήρωας αυτός έδούλεψε κ' έφώναξε και βριστήκε κ' έφυλοκοπήθηκε κ' έφυλακίστηκε για να σ' έκανε Πρωθυπουργό!

Δεν είνε έγκληματική ή τόση άγνωμοσύνη που του δείχνετε;

Δεν μιμείσθε τουλάχιστον τον συνάδελφό σας κ. Μερλόπουλον, ο όποιος, εύγνωμοσύνης ένεκεν, άφρησε άκαταδίκωτο τον ήλιεαγγελέα της Κυπριασίας;

ΣΦΙΓΓΟΥΜΕ

και μεις έγκάδον το γέρι του άγαπημένου μας φίλου κ. Γ. Σουρή για τους εθνομισμένους άραβώνες της χαϊδμαίνης του Έλλης με τον κ. Άνδρ. Μοσχονά.

Ο χαμπρός καλός είνε. Πρέπει όμως να τόχη για κρημό που παίρνει ένα κορίτσι από τα λήγα που έχει ή Άθήνα μας—ένα κορίτσι που κοντά στην ήμορφή του και στις περίσσεια χάρης του, με τις όψεις το έστόλιε ή φύσι και του έχάρισε ή μόρση και ή άνταρφή, έχει χαρακτήρα και φρονήματα ήθηνης Παιρηγοπούλας, πρότον σπανιότατο για τη σημερινή κοινωνία μας.

Τόσο άγαπητός είνε είνε όσος τους γράφοντες ο Σουρή και όσο σεβάστω μας είνε. το σπίτι του, όστε τους άραβώνες της Έλλης του τους έμφορτάζει όλοι μας ως τους άραβώνες μιμ μονάκριβος και άγαπημένους ήδελφούλας μας.

ΕΠΡΕΠΕ

να προδικάτη ή κ. Γενίτσης ή πρώην δήλ. Διευθυντής της Άππονομίας μας, για να ήξη έφορμή ή κ. Λευκάδης να έστασθή πάλιν ένα ήλιεο της Στρατ. Παιδείας Διευθυντής γερμύτο από έβδμάδα.

Ότα έγραψε στο βιβλίο του κι' έτα με άποκάλυψε με το γερμύτο φραγκοκληρίαν ήθηνη γράμμα του που έδημοσίευσε στην «Άκροπόλι», μ' ήταν να φρίξουμε με τα ήθη που τελούταν εν ένδοξο του Νόμου και του Βασιλέως μετά στις αθήνας των Στρατοδικείων και από ανθρώπους μάλιστα φραγκομένους γαλόνα και παράσημα, στους όποιους ή Πολιτεία έχει έμπιστευθή την άπονομή της Δικαιοσύνης, άπληλακμένη από μικροπρέπεια και άπο προσωπική έμπέθει.

Πώς έκπληρώνουν οί γαλόναδες κύριοι την σπουδαϊότητα την έντολήν, διαβάστε το βιβλίο και τη δικαιοσύνη του κ. Λευκάδου για να τα ήδητε.

Είνε να βουλήθη κανείς τη μέση του για να μ' ή τον πνίξη ή λαοφροσύνη που έφραζε από άδω, ή παρακαλούσα στήτη ύπόθεσι.

ΑΛΛΟ

πάλι κι' αυτό. Μόλις έβριμε γνωστό έπίσημως πως ο Σουλτάνος έξέφρασε την έπιθυμία να ιδή τον Βασιληά μας εθθός έφύρτως στην μέση κι' ο κ. Θεόδωρος και χαϊδεύοντας τις μαζούρες του, άνακρίνωσε πτό Παναλλήνιο πως κι' αυτός ήλλοτε, έπροσκλήττηκε από το Σουλτάνο στην Πόλη, αλλά δεν έδέχτηκε την πρότασι.

Ήταν, βλέπετε, άπαράλητο να μ' ή ή προσήλιος Λαός πως έξο από το Βασιληά μας κι' ο κ. Θεόδωρος άπολυέει της Σουλτανικής εθνοίας, για να μ' ή πίσουν τα φόντα του. Καλό κι' αυτό.

ΑΓΕΡΑ

κοπανίζουν όσοι γράφουν και φωνάζουν πως πρέπει να κταρογηθουν τα λοιμοκαθαρτήρια άφου όπως άρχισαν να παραδέχονται όλα πιά τα πολιτισμένα Κράτη του κόσμου, μόνο το έμπόριο βλάπτουν, χωρίς να προσυλάττουν καθόλου τον κόσμο ούτε από την γολέρα ούτε από κρημιά άλλη έπιδημική άρρώστεια.

Ο κ. Υπουργός των Έσωτερικών έκρηγήθηκε ύπερ αυτών. Δεν παραξενουόμαστε καθόλου, ούτε το άναγράφωμε κυτό στο παθητικό του κ. Μαυρομυχάλη. Το ίδιο ήθελε και κάθε άλλος Ρωμιός Υπουργός των Έσωτερικών, άφου τα λοιμοκαθαρητήρια είνε άπαράλητα στον τόπο μας, όχι για να μ' ή προσυλάττουν τόσο από τις έπιδημίες όσο για να μ' ή κρημνώνται μερικοί φίλοι του κόμματος.

Και θέλουν να πουν πως μιμ θέσι λοιμοκαθαρητήριου, κ' ή μικρότερη άκόμα, είνε ένα από τα έπιζητότερα κ' έπικερδέστερα ρουσφέτια που ήμπορεί να πάρη ένας Κυβερνητικός βουλευτής για τον έσχυρότερο κοιματιόρχη του.

Δεν τὸ λέμε μεις. Τὸ μαρτυροῦν ὄσοι ἐπέρασαν κ' ἐγδάρθησαν ἀπὸ ρωμαϊκῆς καραντίνας.

EINE

μιά ἐβδομάδα καὶ περτοτερο τώρα ποὺ οἱ «Καιροὶ» βγαίνουν δίχως τὸν κ. Γ. Βουτσινᾶ. Ἄν εἶνε καλλίτεροι ἀπὸ πρῶτα ἢ χειρότεροι τώρα, δὲν θὰ τὸ δεῖξουμε. Ἄλλως τε καὶ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει καθόλου. Οἱ «Καιροὶ» εἶνε μιά κ' αὐτὴ ἐφημερίδα κοντὰ στὶς ἄλλες, ποὺ ἀγωνίζεται λυσασμένη γιὰ τὴν κυκλοφορία. Κι' εἶνε ὁ ἀγῶνας ἐκεῖ αὐτὸ τὸ σκοπὸ, κάθε ἄλλος ἀγῶνας εὐγενέστερος ἀποκλείεται.

Μᾶς ἐνδιαφέρει μόνο ὁ κ. Βουτσινᾶς, ἕνας ἀπὸ τοὺς λίγους μορφωμένους Ἀθηναίους δημοσιογράφους, ὁ ὁποῖος ὡς διευθυντὴς τῶν «Καιρῶν» ἤμπορεσε νὰ φανερώσῃ ὅλα τὰ πολυτίμητα δημοσιογραφικὰ του προσόντα καὶ νὰ κατορθώτῃ μιὰν ἀληθινὴν νεκρανάστασι, ἀφοῦ τοὺς «Καιροὺς» ἀπὸ τὴν τελευταία κυκλοφορία ποὺ τοὺς παράλαβε, τοὺς ἔφερε στὴν πρώτη, μὲ τὴν δεξιότατὴ διεύθυνσι του, κ' ἐκεῖ τοὺς ἄφησε.

Δὲν γνωρίζουμε τοὺς λόγους τῆς ἀπομακρύνσεώς του ἀπὸ τὴν διεύθυνσι τῶν «Καιρῶν». Ὑποπτεύομεν ὅμως ἐστὶ ὁ ἀγαπητὸς μας συναδέλφος θὰ εἶχε προσκληθῆ ὡς ἀναδιοργανωτὴς τῆς ἐφημερίδας τὴν ὁποίαν διέθυνε, καὶ ἐστὶ ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν ἀποστολὴν του θάπομακρυνθῆκε ἐκουσίως ἢ θάαναγκάσθηκε νὰπομακρυνθῆ.

Εὐχεσθεθα εἰς «Καιροὶ» νὰ ἐξακολουθήσουν καὶ χωρὶς τὸν Βουτσινᾶ τὸν θριαμβευτικὸν δρόμον τους. ἂν καὶ πολὺ φοβούμεθα ὅτι ἡ εὐχὴ μας δὲν θὰ πιάνῃ, διότι δίχως τὸ Ἀμερικανικώτατο—αὐτὸν τὸν τίτλον ὅλοι τοὺς ἀνεγνώρισαν—Βουτσινᾶ οἱ «Καιροὶ» ξαναγυρίζουν στοὺς παλαιούς Καιροὺς τῶν «καθ' ἃ μᾶς γράφουσιν ἐκ Κοντοβαζαίνης» οἱ ὁποῖοι σήμερα δὲν ἔχουν καὶ τὴν πέρασι.

Κ' ΕΝ ΠΡΩΤΟΙΣ

Ἐπρεπε ὁ Σύλλογος, ἡ ἐταιρεία, ὁ σύνδεσμος καὶ ὅ,τι ἄλλο θέλετε, τῆς «Ἐθν. ἀναδιοργανώσεως» νὰ μὴ μᾶς παρουσιασθῆ πρὶν ἀπογυλακτισθῆ ἀκόμη, σὲ νηπιώδη κατάστασι, ἀλλὰ νὰ περιμενῆ πρῶτα νὰνδρωθῆ κ' ἔπειτα νὰ μᾶς ἔλθῃ καὶ νὰ μᾶς πῆ τί θὰ κάνῃ καὶ μὲ πόσα μέσα θὰ μᾶς τραβήξῃ ἀπὸ τὸν Πολιτικὸ βέρθερον, ποὺ χρόνια καὶ χρόνια τώρα σὰν γουρούνια κυλισάμαστε.

Ἄφοῦ ὅμως δὲν ἔγινε αὐτὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ γίνῃ, κ' ἀφοῦ ὁ Σύλλογος ἐβιάστηκε τόσο νὰρπάξῃ ἀπὸ τὰ μαλλιά τὴν ρεκλάμα καὶ νὰρχίσῃ τὶς κοκεταρίες του, τὸν κρίναμε καὶ μεις ὅπως ἐστὶ κ' ἐὺρίσκεται καὶ σὰς φανερόνουμε μὲ τὸν ἐπισημότερον τρόπο πῶς ὁ τοκετός του καθόλου δὲν μᾶς ἐνθουσίασει.

Ἐνας πολιτικὸς σύλλογος κ' αὐτὸς, ἴσως μ' ἀγνώστερες ἀρχές, ἀπὸ τοὺς τῶσους καὶ τῶσους ποὺ ἔλθαν καὶ πέρασαν ὡς τώρα, χωρὶς νὰφήρουν ἔγνη τῆς διαβάσεώς τους, καὶ τίποτα παραπάνω. Τὰ περισσότερα καὶ τὰ σπουδαιότερα μέλη του τὰ εἶδαμε καὶ στὴν δρᾶσι, καὶ

ὡς ὑπουργοὺς μάλιστα μερικὰ ἀπ' αὐτὰ, κ' ὁ μὴ τίποτε δὲν ἔκαναν.

Ἐπειτα, γιὰ νὰ ποῦμε καὶ τᾶλλο, τὸ σπουδαιότερο, τὰ χάγια μας εἶνε τέτοια ποὺ μὲ καταπλάσματα δὲν γιαιτρεύονται. Ἡ ρίζα τοῦ κακοῦ δὲν εἶνε στὸ Σύνταγμα, εὔτε στὴν κακὴ ἐφαρμογὴ του. Εἶνε ἀπλωμένη σ' ὅλο τὸ Ἔθνος. Καὶ πρέπει νὰ γίνῃ κάτι ἥρωικὸ, κάτι ἢ τοῦ βάρους ἢ τοῦ ὕψους, γιὰ νὰ ξεριζωθῆ τὸ κακὸ, γιὰ νὰρχίσῃ μιὰ λογικὴ καὶ σωστικὴ θεραπεία.

Σκολειά δὲν ἔχουμε. Κι' εἶταν μᾶς λείπει ἐκεῖνο ποὺ θὰ μορφώσῃ τοὺς ἀληθινούς πολίτες καὶ τοὺς πραγματικούς στρατιῶτες, εἶταν μᾶς λείπει δηλ. ἡ βᾶσι τοῦ πολιτικοῦ ἀνθρωπισμοῦ μας, πιάνουμε νὰ χτίσουμε τὴν κορυφὴν γιὰ νὰ γκρεμιστοῦμε μιὰ ὄρ' ἀρχίτερα;

Ἄπὸ τὸ σκολεῖο θὰ πρωτοχτυπηθῆ ἡ ρουτίνα ποὺ μᾶς ζώνει καὶ μᾶς πνίγει. Κι' ἀπὸ ἐκεῖ πρέπει νὰρχίσῃ ἡ Ἐθνικὴ ἀναδιοργάνωσις. Ἐν τούτοις κανένας ἀκόμη σύλλογος δὲν ἐτυστήθηκε γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, κανένας σύλλογος δὲν ἀνάλαβε νὰ φτιάξῃ πρῶτα ἀνθρώπους σωστούς, γιὰ νὰ ἔγουν ὕστερ' ἀπ' αὐτοὺς οἱ σωστοὶ πολίτες ποὺ θὰ σκεφτοῦν γιὰ τὴν ἀναθεώρησι τοῦ Συντάγματος καὶ γιὰ τὴν ριζικὴ ἀναδιοργάνωσι τοῦ Ἔθνους. Ἐδῶ εἶμαστέ καὶ νὰ μᾶς θυμηθῆτε. Δὲν θὰ περάσῃ πολὺς καιρὸς ποὺ κ' ὁ σύλλογος αὐτὸς θὰ σβύσῃ σὰν μπουρμπουλῆρα, ἀφήνοντας ὀλίγη θολωμένη σαπουνάδα γι' ἀνάμνησι.

Ο ΖΑΡΑΤΟΥΣΤΡΑΣ

τοῦ Νίτσε, τοῦ ὁποῖου κομμάτια, τὰ ἐκλεχτότερα, ἀρχίζουμε νὰ δημοσιεύομε ἀπὸ σήμερα, ἀριστοτεχνικὰ μεταφρασμένα στὴν ἐθνικὴν μῆσ γλῶσσα ἀπὸ τὸν κ. Παῦλον Γνευτόν, εἶν' ἀπὸ τ' ἀναγνώσματα ἐκεῖνα ποὺ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ συστάσεις, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν πρώτην γραμμὴν ἠμποῦν μονάχα τους.

Ὁ «Νουμᾶς» ἐπεριφανεύεται ποὺ τέτοιο ἐκλεχτὸ ἀνάγνωσμα προσφέρει στοὺς ἀναγνώστες του, καὶ δὲν ἔχει καμμιὰ ἀνάγκη νὰ δικαιολογηθῆ γιὰ τὴν ὑπερηφάνειν του. Ὑστερ' ἀπὸ ἓνα δυὸ φύλλα θὰ σὰς δώσῃ καὶ τὸν «Κριτωνα» τοῦ Πλάτωνος, σὲ μιὰ μετάφρασι ἐπισης ἐθνικὴ ποὺ τὴν ἐφιλοτέχνησε ὁ συνεργάτης μας κ. Γ. Σταμνιόπουλος, συντροφευμένος δὲ μὲ Νίτσε καὶ μὲ Πλάτωνα ἀποχτάει ὁ «Νουμᾶς» τὴν μεγάλην δύναμι ποὺ τοῦ χρειάζεται γιὰ τὸν Ἐθνικὸ ἀγῶνά του.

Ὁ «Κριτων» θὰ μᾶς μίθῃ νὰ σεβώμεθα τοὺς νόμους καὶ νὰ γίνουμε καλοὶ πολῖται ὅποιοι δὲ διαβάσει τὸ «Ζαράτουστρου» θὰ πεισθῆ ἀπὸ τὶς πρώτες γραμμὲς του πῶς μόνο λίγη καλὴ θέλησι χρειάζεται γιὰ νὰ μεταμορφωθῆ εἰς τέλειον ἄνθρωπον, δηλ. εἰς Ὑπεράνθρωπον.

Ὁ Νίτσε εἶνε ὁ ἀμειλιχτότερος γκρεμιστὴς τῶν εἰδώλων. Κ' ἐμεῖς—ἀλλοίμονόν μας!—ἔχουμε τόσα εἶδωλα νὰ γκρεμίσουμε γιὰ νὰρχίσουμε νὰ μπένουμε στὸ δρόμιον τῆς Πολιτικῆς καὶ τῆς Κοινωνικῆς ἀλήθειαις!

ΚΛΑΙΕΙ

κι' ὁ «Νουμᾶς» γιὰ τὸ φυσικὸ θάνατο τοῦ

Γιάννη Βερβέρη, ὅπως ἐκλάψε τόσες φορές γιὰ τὸν πνευματικὸν του θάνατο.

Γιατὶ ὁ Βερβέρης ἐμολογουμένως ἦταν ἀπὸ τὰ διαλεκτὰ ἐκεῖνα πνεύματα, ποὺ δὲ εἶχον οὐ νί ἤμποροῦν νὰ κάνουν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ κατορθώσουν—ἴσως καὶ διότι δὲν τὸ θέλουν—νὰ κάνουν τίποτε.

Ὁ Βερβέρης εἰδείξε τί ἤμποροῦσε νὰ κάνῃ ὡς ἐπιφυλλιδογράφος τοῦ «Ρομππαῖ» τοῦ «Μὴ χάνεσαι» καὶ ὡς «Παληγᾶνθρωπος» στὰ δυὸ πρῶτα χρόνια ποὺ ἀποτολήμησε νὰ βγάλῃ ἐφημερίδα γραμμὴν στὴ γλῶσσα τοῦ Λαοῦ.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ δὲν ἤθελγε νὰ κάνῃ ὁ μακαρίτης, ἦταν ἐστὶ τὴν μεγάλην δύναμι ποὺ ἀπόχτησε, πουλιώντας 12 καὶ 15 χιλιάδες φύλλα μέσα στὴν Ἀθήνα μοναχά, δὲν τὴν ἐξεμεταλλεύτηκε γιὰ ν' ἀνοίξῃ τὰ μάτια τοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ τὸν φωτίσῃ, γιὰ νὰ τὸν σπρώξῃ στὸν ἴσιο δρόμον, ἀλλὰ τὴν κατασώτευσε γιὰ νὰ πλουτίσῃ τὸ Πρακτορεῖο τῶν Ἐφημερίδων καὶ γιὰ νὰ χαζοκουβεντιάξῃ μὲ τοὺς ἀναγνώστες του, κομπαζοντας γιὰ τὴν δημοτικότητά του.

Ἡ δημοτικότης τὸν ἄφησε γρήγορα καὶ τὸ Πρακτορεῖο τῶν Ἐφημερίδων, ποὺ τόσο ἀσυνειδήτητα τὸν ἐξεμεταλλεύτηκε, τὸν ἐγκατέλειψε μέσα στοὺς πέντε δρόμους, εἶπε στήκε πῶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ τὸν βυζαίνῃ πιά.

Κ' ἔτσι ἕνας ἄνθρωπος ποὺ θὰ σημείωνε κάποιαι ἐποχὴ καὶ θάκανε καὶ δυὸ παράδες γιὰ νὰ τελειώσῃ τὴ ζωὴν του ἤρημη, μέτα στὸ σπῆτι του καὶ κοντὰ στοὺς δικούς του, πέρασε τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του ἐλεεινὰ καὶ ἄθλια κ' ἀπόθανε μέτα στὸ Νοσοκομεῖο.

Τὸ τέλος τοῦ ἄς χρησιμεύσῃ γιὰ μάθημα σ' ἐκείνους τοὺς συναδέλφους του ποὺ βασιζόνται τόσο στὴν πρόσκαιρην δημοτικότητά καὶ κομπαζοῦν τόσο γιὰτὶ ἔχουν κατακτήσει τὴν εὐνοια τῆς Α. Ε. τοῦ κ. Τσαγκάρη, τοῦ τέως ἐφημεριδοπώλου, καὶ νῦν μεγαλοκτηματίου Ἀθηνῶν καὶ Περιχώρων, καὶ παρασημοφορηέντος μάλιστα, γιὰ τοὺς κόπους ποὺ κατέβαλε γιὰ νὰ ὑποδουλώσῃ ὀλόκληρον τὸν Ἀθηναϊκὸν τύπον στὸ εὐγλωττότατο ταμεῖο του.

ΤΗΝ ΒΡΩΜΕΡΗ

ὑπόθεσι τοῦ κ. Στάη, ποὺ συνδυάζεται μὲ τὴν ἐπίθεσι κατὰ τοῦ σεβ. Ἐπισκόπου Κυθήρων, ἀπεσφύγαμε ἕως τώρα νὰ τὴν θίξουμε, ἀπὸ φόβον μὴ λερῶσουμε τὰ χέρια μας.

Ὅσο κ' ἂν γίνεταί ἀκόμα λόγος γι' αὐτὴν στὶς στήλας τῶν ἐφημερίδων, κ' ὅσο κ' ἂν ἀποτελεῖ ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα, ποὺ ἤμπορεῖ νὰ προσελκύσῃ ἀναγνώστες μὲ τὴν ντουζίνα, ἐπιμένουμε στὴν ἀπόφασί μας καὶ τὴν περνοῦμε μὲ ἀνασηκωμένα πανταλῶνα καὶ μὲ γαντοφορεμένα χέρια. Ὑπάρχει τόσος βούρκος μέσα τῆς καὶ τριγύρω τῆς.

Τοῦτο μόνον μᾶς ξεπιάζει λίγο: Πῶς ὁ κ. Στάης, ποὺ ἐπανειλημμένως ἐποζάρισε καὶ ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς βουλῆς καὶ ἀπὸ τὴν ἔδρα τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας ὡς ἀναμορφωτῆς τῆς Παιδείας καὶ τοῦ Κλήρου τᾶβαλε μ' ἕνα ἀξιοσεβαστὸ πρόσωπο κ' ἀποφάσισε καὶ τὴν πατρίδα του ἀκόμα νὰ ζημιώσῃ, κα-

ταργώντας την επισκοπή του, μόνο και μόνο γιατί ένας δεσπότης, έχοντας πλήρη αντίληψη της ύψους του θέσεως, δεν καταδέχτηκε να γίνει κομματάρχης του.

Όταν οι άναμορφωταί μας—που να μας ζήσουν!—φέρνουν Έτσι, τί να περιμένουμε από τους ρουτινιέρους;

ΣΤΗΝ «ΕΣΤΙΑ»

της περασμένης Κυριακής εδημοσιεύθηκε το ακόλουθο γράμμα, το οποίο και αναδημοσιεύουμε, αφού μας ενδιαφέρει και αφού έχουμε να παντήσουμε μερικά σ' αυτό:

Φιλότητι «Εστία».

Είς δύο προηγούμενα φύλλα του «Νουμά» το έδον και έδον είδα με λύπη μου να γίνεται μία επίθεσις συστηματική κατά το μοναδικού γλωσσολόγου μας και καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Γ. Χατζηδάκι. Δεν ήξεύρω ποιος είναι ο κ. Κ. Τεφαρίνης, ο οποίος με τόσην λύτταν του επιτίθεται και προπαθεί να τον ταχυρίση. Λυπούμαι μόνον και εκφράζω δια της «Εστίας» την λύπη μου, διότι η γλωσσική έμπειρία έφθασε εις τόσον αξιοθρόνητον σημείον, ώστε επισημόναι της περιωπής του κ. Χατζηδάκι να προηλακίζονται και να σατυρίζονται με τόσην ελαφρότητα ως να ήταν τίποτε από τους γνωστούς τύπους των Αθηναϊκών δράμων. Έν τέλει εκφράζω και την άποψίν μου πως ο άρχαίος «Νουμά» επιτρέπει κατά τα έθνη άπό ή μέχρι τούδε πορεία του μάς έχει πείσει, ότι τὰ έθνη σεβασμού πρόσωπα είναι και δια την πένναν του σεβαστά.

Μεθ' ύπολήψεως Ν. Κ.

Την έπιστημονική περιωπή του κ. Χατζηδάκι και εις την άμφισβήτησε ούτε αυτός ο πολύτιμος συνεργάτης μας κ. Κ. Τεφαρίνης. Φρονούμεν όμως, ότι δεν πρέπει κανένας ν' άμφισβήτηση και την ελαφροτητα με την οποίαν ο «μοναδικός γλωσσολόγος μας» μιλάει κάθε τοςο για τὰ γλωσσικά μας ζητήματα, καθώς το άποδειξε τετραγωνικώτατα ο κ. Κρουμπάχερ στο ύπεροχο βιβλίον του και ο κ. Χαρ. Ανδρεάδης μέσα στις τρακόσες τόσες σελίδες του συγγράμματός του. Αυτόν την ελαφροτητα την άξίαν δριμυτέρας άκρη σατύρας, έσατύρισε ο κ. Κ. Τεφαρίνης και γι' αυτήν την ελαφροτητα μιλάει, άκόμη και σήμερα, στο γράμμα του που σ' άλλη σελίδα δημοσιεύουμε. Ο κ. Ν. Κ. της «Εστίας» ήμπορεί να μένη με τον άπεριοριστο σεβασμό που τρέφει για τον «μοναδικό γλωσσολόγο». Θα μένουμε όμως και μεις με τις ιδέες μας. Όσο κι' αν διατρέχουμε τον κίνδυνο να δυσχεροστούμε μερικώς που έννοούν να τρέφουν άπεριοριστο σεβασμό σε κάθε έτοιμοροπο είδωλο.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα του «Νουμά» πωλούνται εις το Κεντρικόν Πρακτορείον των Έφημερίδων και εις τὰ κιάσκια των πλατειών Συντάγματος Όμοιοίας, Έθνικής Τραπέζης, Βουλής, Υπουργείου Οικονομικών και σταθμού τροχιοδρόμου (Όφθαλμιατρείον).

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τραγοῦδι τοῦ Βαγνις μετάφρ. Αλ Πάλλη. 'Τάδε λέγει Ζαγατούστρας' (συνέχεια).

Άρθρο τοῦ κ. Ἀργύρου Ἐφταλιώτη «Οἱ δυὸ πρώτες Ἡρωίδες τῆς Ρωμοσύνης».

Εἰδιύλλιο Πίνωνος : ἐπιτάφιος στὸν «Ἄδωνι» μεταφρασμένος ἀπὸ τὸν Ἠλία Βουτιερίδη.

Διήγημα τοῦ Τσέχωφ κτλ. κτλ.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΚΟΥ Χ. ΑΝΔΡΕΑΔΗ

Ο συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου «Ἡ Γλῶσσα μας» κ. Χαρ. Ἀνδρεάδης εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μὰς στείλῃ τὴν κατ' ἄνωγαν ἐπιστολήν, τὴν ὁποία δημοσιεύομε ἀφοῦ ἀπευθύνεται ὄχι μόνον σ' ἐμὰς ἀλλὰ καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀδελφωμένους πολέμοῦμε γιὰ τὸ ἐθνικώτατο ζήτημα. Ἀθήνα 22 Ἰουλίου 1903.

Ἀξιότιμη φίλε, Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, παραπελὺ, γιὰ ὅσα ἐγράψατε πρωτῆτερα στὸν «Νουμά» καὶ τελευταία τὴν «Ἐστία». Ἐγράψατε σὰν νὰ ἤ-

μουν ἀδελφός σας, με χάρι, μ' ένθουσιασμό, κ' ευχαριστήθηκα σάν είδα πὼς ἡ Ἰδέα μὰς ἀδελφώνει, κι' ὅπως ἐγὼ σὰς ἀγαπῶ ὅλους σας που εἰστε ἀδερφωμένοι στὸ σπαθί και σύντροφοι στὸ πιστόλι, ἔτσι μ' ἀγαπάτε και σεις. Φτάνει νὰ εἶμαστ' ἔτσι ἀγαπημένοι και ἡ νίκη εἶναι δική μας.

Ἐκεῖ που ἠθέλατε νὰ μ' ἐπαινέσετε, ἐγράψατε στὴν «Ἐστία» πὼς ἂν ἄλλαξα τὸ μουτιβο μου μποροῦσε νὰ σὰς πείσω πὼς ἡ καθαρεύουσα εἶε ἐθνική μας γλῶσσα, ὅπως τὴν σὰς πείθω πὼς ἡ δημοτικὴ εἶνε ἡ ἐθνική μας γλῶσσα. Μὰ ἐγὼ ψέματα δὲν μπορῶ νὰ γράψω, ὅπως γράψανε μερικοὶ καθαριστάδες, κι' ἂν ἄλλαξα τὸ μουτιβο μου μήτε μιὰ λέξι θὰ μποροῦσα νὰ γράψω. Γιὰ τὴ δημοτικὴ μπορῶ νὰ γράψω τοῦλάχιστο τέσσερες φορὲς ἀκόμα περισσότερο, γιατί θὰ γράψω ἀληθινὰ πράματα, μὰ γιὰ τὴν καθαρῆουσα, τὴν ψεύτικη γλῶσσα, τί νὰ γράψω; ψευτιές; — Ψευτιές δὲν μπορῶ νὰ γράψω, κι' ὅσοι γράφουσε γιὰ τὴν καθαρῆουσα, ψευτιές γράφουσε. Ἦ ἀποδειξα και μπορῶ πάλι πολὺ εὐκολὰ νὰ ἀποδείξω, ἂν τὸ καλέση ἡ ἀνάγκη.

Σὰς χαίρειτό ΧΑΡΑΛ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ ΖΑΡΑΤΟΥΣΤΡΑΣ,

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙ ΤΟΥ Κ. ΠΑΥΛΟΥ ΓΝΕΥΤΟΥ

Οἱ Περσίδημοι Σοφοί

Στὸν λαὸν ἔχετε δουλέψει και στοῦ λαοῦ τὴν δεισιδαιμονία, σεις ὅλοι περίφημοι σοφοί! — και ὄχι εὐτὴν ἀλήθεια! Κι' ἴσα ἴσα γι' αὐτὸ σὰς κράτησαν σέβας.

Και γι' αὐτὸ ἀκόμη ὑπόρραχν τὴν ἀπιστίαν σας, γιατί ἦταν χαριτολόγημα και γυρόσπυρο κατά τὸ λαό. Ἔτσι ἀφίνει ὁ κύριος τοῦς σκλάβους του νὰ κάμνουν κι' ἀναγαλιάζει βλέποντας τὴν περηφάνειαν τους.

Μὰ ἐκεῖνος που εὐτὸν λαό εἶνε μισητός σάν λύκος εὐτοῦς σκύλους; Εἶνε τὸ Πνεῦμα τὸ ἐλεύθερον, ὃ ἐχθρός τῶν δεσμῶν, που δὲν λατρεύει τίποτε και κατοικεῖ ἐν τῇ δάσει.

Νὰ τὸ κυνηγήσουν ἀπ' τὴ φωνήν του, αὐτὸ ὀνομάζουσαν πάντα ἐν τῷ λαῷ ἡ «ἰδέα ὑπὲρ τοῦ δικαίου»: καταπάνω του πάντα ἀκόμη ἐρεθίζει τὰ γυροσκυλλὰ του. «Ἐκεῖ ἡ ἀλήθεια εἶν' ἐκεῖ κι' ὁ λαός λοιπὸν ἐκεῖ! Ἄλοῖμονον, ἀλοῖμονον σ' ἐκεῖνο που ρεφνᾷ!» ἔτσι ἀπὸ μὲς ἀρχῆς ἀντηχοῦσε.

Στὸν λαὸν θέλατε νὰ δώσετε δίκαιον γιὰ τὴν λατρεία του: και τὸ ὀνομάζετε «θέληση γιὰ τὴν ἀλήθειαν», σεις περίφημοι σοφοί! Κ' ἡ καρδιά σας εἶλεγε πάντα μετὰ της «ἀπὸ τὸν λαὸν ἤρθα: ἀπὸ ἐκεῖ μου ἤρθε κ' ἡ φωνήν τοῦ Θεοῦ».

Ἰπομονετικοὶ κ' ἐξυπνοὶ, σὰν γαδάροι, ἦστε πάντα οἱ δικηγόροι τοῦ λαοῦ,

Και κάποιος δυνατός, ποῦθελε νὰ τὰ πᾶν καλὰ με τὸν λαόν, αὐτὸς ἐπῆγε κ' ἐξεψε μπροστὰ ἀπὸ τ' ἀλογά του — κ' ἕνα γαῖδοῦρι ἀκόμη — ἕνα σοφὸν περίφημον.

Και τότε ἤθελα, περίφημοι σοφοί, νὰ ρίξετε ἐπὶ τέλους ὅλους διόλου ἀπὸ πάνω σας τοῦ λιονταριοῦ τὸ δέρμα!

Τὸ δέρμα τ' ἀγρίου θεριοῦ τοῦ παρδαλοῦ και τῆς σκούφης τοῦ ἐρευνητῆ, τοῦ ἐξερευνητῆ και τοῦ κατακτητῆ! Ἄγ, γιὰ νὰ μάθω νὰ πιστεύω εὐτὴν «Ἀληθοσύνην σας» πρέπει πρῶτα νὰ μοῦ σπάσετε τὴν λατροθέλησή σας.

Ἀλήθεια, ἔτσι ὀνομάζω ἐκεῖνον που πάει σὲ ἄθεες Ἰρήμιες και σπάζει τὴν λάτρισσαν καρδιά του.

Σὲ κίτρινη ἄμμο κι' ἀπ' τὸν ἥλιον καμένος, διψασμένος, κάθεται και λοξοβλέπει πέρα σὲ τόπους γεμάτους ἀπὸ τρεχάμενα νερά, κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιον τῶν δεντρῶν που ἡ λεβεντιὰ κοιμάται.

Μὰ ἡ διψα του δὲν τὸν καταπεῖθει νὰ γίνῃ ὁμοιος μ' αὐτοῦς τοῦς εὐχαριστημένους, γιατί ὅπου εἶνε Ὀσσες ἐκεῖ και Εἰδωλα εἶνε.

Ἔσεῖς μονάχα βλέπετε τοῦ Πνεύματος τῆς σπίνθης, τ' ἀμμόνι δὲν τὸ ξέρετε, που αὐτὸ εἶνε, και ὄχι ἡ σκληρότητα που ἔχει τὸ σφύρι του!

Ἀλήθεια ἔσεῖς δὲν ξέρετε τὴν περηφάνειαν τοῦ Πνεύματος! Μ' ἀκόμη λιγώτερον θὰ ὑποφέρνατε τὴν Μετριοφροσύνην του, ἂν ἤθελε καμμιὰ φορά νὰ μιλήσῃ.